

BARBARA PEREPECZKO

UWARUNKOWANIA POSTAW PROEKOLOGICZNYCH MIESZKAŃCÓW WSI

Słowa kluczowe: *mieszkańcy wsi, obszary chronione, postawy proekologiczne, bodźce, stymulacje, bariery*

STRESZCZENIE

Tekst zawiera opis i analizę zabiegów skierowanych na kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców wsi w nawiązaniu do przeprowadzonych badań na obszarach o bogatych zasobach przyrodniczych. Autorka omawia specyfikę postaw proekologicznych oraz ich kształtowania, zwracając uwagę na szczególną złożoność i trudność przedmiotową i podmiotową tego procesu. Osadzenie analizy na płaszczyźnie literatury, badań empirycznych i wsparcie się wiedzą z zakresu psychologii, socjologii i andragogiki pozwala na wyłonienie najistotniejszych bodźców stymulujących postawy proekologiczne. Są nimi bodźce natury edukacyjnej, ekonomicznej, prawno-administracyjnej, bodźce społeczne oraz stan infrastruktury materialnej, a także stymulacje i bariery polityczne. Włączenie w kreowanie gminnej polityki środowiskowej mieszkańców powinno ujawnić tkwiący w nich potencjał i będzie sprzyjało tworzeniu wspólnoty lokalnej na bazie troski o wspólne terytorium.

BARBARA PEREPECZKO

DETERMINANTS OF PRO-ENVIRONMENTAL ATTITUDES OF RURAL RESIDENTS

Keywords: *rural residents, protected areas, pro-environmental attitudes, incentives, promoters, barriers*

ABSTRACT

The article contains a description and analysis of methods aimed at the development of pro-environmental attitudes of rural residents in relation to the conducted research in protected areas with rich natural resources. The author discusses the nature of pro-environmental attitudes and their development, paying particular attention to the complexity and objective and subjective difficulty of this process. The analysis of literature and empirical studies with the support of the knowledge of psychology, sociology and andragogy allows the selection of the most effective in promoting proecological attitudes. These incentives are of educational, economic, legal/administrative and social nature, with the inclusion of economic infrastructure and political stimulation barriers. Involvement of rural residents in the creation of local environmental policy should help to reveal their inner potential and foster the creation of local community-based care for the common territory.

e-mail: pereb39@gmail.com

EUGENIUSZ KAROL CHYŁEK

FUNKCJONOWANIE GOSPODARSTW DROBNOTOWAROWYCH W RAMACH BIOGOSPODARKI

Słowa kluczowe: *biogospodarka, gospodarstwa drobnotowarowe, strategia Europa 2020, Wspólna Polityka Rolna, Horyzont 2020, rolnictwo, dywersyfikacja, rozwój obszarów wiejskich*

STRESZCZENIE

Działania Komisji Europejskiej poprzez wprowadzenie biogospodarki do planów pracy zarówno Wspólnej Polityki Rolnej, jak i działań na rzecz realizacji strategii *Europa 2020*, a także programu *Horyzont 2020* wskazują, że dla aktywnie działających podmiotów gospodarczych w Unii Europejskiej, w tym zwłaszcza w rolnictwie i jego otoczeniu najbliższe lata będą szansą ich rozwoju i poprawy konkurencyjności. Duże znaczenie w rozwoju działań gospodarczych w ramach biogospodarki przywiązuje się do działalności gospodarstw drobnotowarowych, zwłaszcza tych które prowadzą produkcję o wysokim wskaźniku nakładu pracy. Ich funkcjonowanie w systemie gospodarczym i społecznym Unii Europejskiej, jest nierozdzielnie związane nie tylko z rolą jaką one odgrywają w udziale produkcji i przetwórstwa płodów rolnych, ale także w sposobie oddziaływania na realizację celów związanych z rozwojem specyficznych segmentów biogospodarki i zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich.

EUGENIUSZ KAROL CHYŁEK

OPERATION OF SMALL FARMS WITHIN BIO-ECONOMY

Keywords: *bio-economy, small farms, Europe 2020 strategy, Common Agricultural Policy, Horizon 2020, agriculture, diversification, development of rural areas*

SUMMARY

Activities of the European Commission, through the introduction of bio-economy to work plans as well as the common agricultural policy and action for the implementation of the strategy *Europe 2020*, and also the programme *Horizon 2020* indicate that for active traders in the European Union, especially in agriculture and its surroundings next years will be an opportunity to develop and improve their competitiveness. Great importance in the development of economic activities in the framework of the bio-economy is for small farms holdings, especially those that result in the production of high index of manual input. The functioning of the economic and social system of the European Union is inextricably linked not only with the role that they play in agricultural production and processing, but also in the way they impact on the achievement of the objectives related to the development of specific segments of the bio-economy and sustainable development of rural areas.

e-mail: Eugeniusz.chylek@minrol.gov.pl

WIESŁAW MUSIAŁ, WOJCIECH SROKA, JAROSŁAW MIKOŁAJCZYK

PROBLEMY DYSPARTYTETU POGŁOWIA OWIEC W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM

Słowa kluczowe: *województwo małopolskie, niedobór pogłowia owiec, analiza subregionalna*

STRESZCZENIE

Owczarstwo jest gałęzią gospodarki rolnej, która w ostatnim 20-leciu przeżywała duży regres. Nastąpił głęboki i relatywnie trwały spadek pogłowia, a nawet zanika chów owiec w wielu subregionach kraju, w których przed laty produkcja ta odgrywała znaczącą rolę. Zmniejszeniu pogłowia owiec zwykle towarzyszyło zmniejszenie pogłowia bydła, co spowodowało narastanie problemu porzucania użytkowania trwałych użytków zielonych oraz odłogowania i ugorowania ziemi, jej zakrzaczenie i naturalne zalesianie. Owce mogą ponownie stać się cennym gatunkiem restytucji produkcyjnego wykorzystania terenów rolniczych, ich produktywizacji i dostarczania miejsc pracy i dochodów ludności miejscowej. Jest to szczególnie ważne na obszarach górzystych w naturalny sposób predestynowanych do produkcji zwierzęcej, w tym gór terenów podgórskich Małopolski. W opracowaniu wskazano na spektrum korzyści wynikających z przywrócenia chowu owiec, w tym ich wypasu kulturowego i komercyjno-kulturowego. Podjęto także problem skali niedoboru pogłowia inwentarza trawożernego w Małopolsce. Z badań wynika, że rezerwy paszowe są obecnie bardzo duże, a niedobór inwentarza trawożernego w Małopolsce wynosi ponad 220 tys. DJP, tj. ok. 123% obecnego stanu inwentarza, w tym ok. 100,7% stanu pogłowia owiec.

WIESŁAW MUSIAŁ, WOJCIECH SROKA, JAROSŁAW MIKOŁAJCZYK

PROBLEMS IN THE SHORTAGE OF SHEEP POPULATION IN MAŁOPOLSKA PROVINCE

Keywords: *The Małopolska Province, shortage in sheep population, sub-regional analysis*

SUMMARY

Sheep-farming is the branch of agricultural economy which in the last 2 decades has faced a serious regress. It should be noted that a deep and relatively stable decrease in sheep population has occurred. Moreover, the sheep breeding in many sub-regions of Poland, where years ago their production played a significant role, is also disappearing. The decrease in sheep population has been usually concomitant with the decrease in cattle population which has finally resulted in the increasing problem of abandonment of grasslands, the process of land being brownfielded and fallowed, and the process of land forestation and shrubs. Sheeps can again become unique species of animal reintroduction for productive usage of agricultural areas, their productiveness, and the provision of both workplace and local population incomes. These premises are particularly significant for mountainous areas, including mountains and foothills in the Małopolska Province, which are naturally predestined for

animal production. In the analysis the emphasis has been put on the wide array of benefits which result from the sheep breeding reintroduction, including both cultural and commercial-cultural sheep pasture. Problem concerning the scale of sheep population shortage in the herbivorous livestock in Małopolska Province has also been tackled. The conducted analysis have shown that feed reserves are currently enormous, whereas the shortage of herbivorous livestock in Małopolska Province amounts to over 220 thousand. LU, that is 123% of a current state of livestock, including about 100,7% of sheep population state.

e-mail: rrmusial@cyf.kr.edu.pl

MARIA JOLANTA ORŁOWSKA

**DZIAŁANIA DORADCZE PODEJMOWANE DLA TRANSFERU INNOWACJI
TECHNOLOGICZNYCH DO GOSPODARSTW ROLNICZYCH NA PRZYKŁADZIE
KUJAWSKO-POMORSKIEGO OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO**

Słowa kluczowe: działania doradcze, innowacyjność, innowacje technologiczne

STRESZCZENIE

Celem opracowania było przedstawienie działań doradczych podejmowanych w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego (KPODR) dla transferu innowacji technologicznych do gospodarstw rolniczych. Źródłem danych były dokumenty i dane sprawozdawcze KPODR z lat 2011-2013. Ośrodek pełni ważną rolę w regionie dla transferu innowacji technologicznych do gospodarstw rolniczych. Doradcy podejmują wiele działań (obejmujących: porady, szkolenia, konferencje, opracowania, lustracje w gospodarstwach, pokazy, poletka demonstracyjne i konkursy) mających pokonać opory rolników wobec zmian, przybliżyć im nowe technologie produkcji i przekonać do ich wykorzystania w gospodarstwach. W wyniku tego rolnicy województwa uzyskują wiedzę pozwalającą na zastosowanie innowacji w gospodarstwach.

MARIA JOLANTA ORŁOWSKA

**ADVISORY ACTIONS TAKEN FOR TECHNOLOGICAL INNOVATIONS FOR
FARMS ON THE EXAMPLE OF KUJAWSKO-POMORSKI AGRICULTURAL
ADVISORY CENTRE**

Keywords: advisory activities, innovation, technological innovation

SUMMARY

The aim of the study was to provide guidance activities undertaken in Kujawsko-Pomorskie Agricultural Advisory Centre for the transfer of technological innovations to the farms. The data source was KPODR documents from the years 2011-2013. KPODR plays an important role in the region for the transfer of technological innovations to farms. Advisors take a lot of activities (including advice, training, conferences, studies, audits on farms, shows, demonstrations and competitions) which aim in overcoming farmers resistance to changes, introduce them to new production technologies and to convince them to use the solutions on their farms. As a result, farmers of this region gain important knowledge which allows them to use the innovation actions on their farms.

e-mail: orjol@utp.edu.pl

ANDRZEJ PIOTR WIATRAK

STRATEGIE ROZWOJU GMIN WIEJSKICH JAKO NARZĘDZIE WSPOMAGANIA DZIAŁALNOŚCI TURYSTYCZNEJ

Słowa kluczowe: *wieś, rozwój, strategia, turystyka, społeczność, wsparcie*

STRESZCZENIE

Na treść artykułu – opartego na literaturze przedmiotu i analizie 4 strategii rozwoju gmin wiejskich – składają się następujące zagadnienia: istota systemu zarządzania rozwojem turystyki w gminie, oddziaływanie na rozwój turystyki przez gminę oraz kierunki i uwarunkowania rozwoju turystyki w świetle wybranych strategii gmin wiejskich. Celem artykułu było wskazanie, że strategie gmin wiejskich nie zawsze są dostatecznym narzędziem rozwoju działań turystycznych, gdyż nie w pełni uwzględniają instrumenty i uwarunkowania ich realizacji.

ANDRZEJ PIOTR WIATRAK

RURAL COMMUNE DEVELOPMENT STRATEGIES AS A TOOL OF SUPPORT FOR TOURISM

Keywords: *village, development, strategy, tourism, community support*

SUMMARY

In article – based on the literature and analysis of four strategies of rural development – were discussed the following problems: essence of the management of tourism development in the community, impact the municipality on tourism development and also the directions and conditions for the development of tourism in light of the strategy for rural communities. The aim of this article was indication, that strategies rural communities are not always sufficient tool for the development of tourism activities, because it does not fully take into account the instruments and conditions of their implementation.

e-mail: apw@mail.wz.uw.edu.pl

KATARZYNA KARBOWIAK

FORMY ODDZIAŁYWANIA WŁADZ GMINNYCH NA ROZWÓJ AGROTURYSTYKI NA PRZYKŁADZIE GMINY PODDĘBICE

Słowa kluczowe: agroturystyka, gospodarstwo agroturystyczne, władze gminy

STRESZCZENIE

Opracowanie jest próbą określenia roli władz lokalnych w rozwoju agroturystyki. W artykule przedstawiono instrumenty bezpośredniego i pośredniego oddziaływania władz gminy na rozwój gospodarstw agroturystycznych. Główną rolą władz lokalnych jest promocja gminy za pomocą różnych instrumentów: media, Internet, foldery, gazetki itp. Kolejna grupa działań, które należy podejmować w gminie to działania w zakresie infrastruktury, które poprawiają stan zagospodarowania gminy i podnoszą jej atrakcyjność. Zdecydowanie ograniczone są możliwości wsparcia finansowego. Ważną rolę odgrywa również kształcenie kadr z zakresu turystyki, gdyż wiedza teoretyczna oraz znajomość zagadnienia w praktyce mogłoby przynieść znaczące korzyści.

KATARZYNA KARBOWIAK

THE FORMS OF ACTIVITY LOCAL SELF GOVERNMENT ON THE AGRITURISM DEVELOPMENT IN COMMUNITY PODDĘBICE

Key words: agrotourism, agrotourism farm, municipal authorities

SUMMARY

Elaboration is to explore the importance of local self government in the process of agrotourism development. The paper presents instruments of direct and indirect impacts of the municipal authority the development of farm tourism and identified a number of advantages and use. The main role of local authorities is promotion of community trough a variety of instruments: media, internet, folders, newsletter and the like. Another group of action to be taken municipality this action in the field of infrastructure that will improve the state od community development and increase its attractiveness. Strangly limited by the possibility of financial support. Also plays on important role in tourism personnel training, theoretical knowledge and practical knowledge of the issues, able to deliver significant benefits in this area.

e-mail: kasiakarbowiak@wp.pl